

ÎNVĂȚĂTORUL – O PERSONALITATE COMPLEXĂ

Învățătorul, prin natura profesiei sale, este o persoană cu influență, pentru că stabilește o serie de legături cu elevii, cu părinții acestora, cu colegii săi, cu directorul, cu inspectorul școlar, cu educatoarele, cu profesorii care predau la clasele sale. El este un model de comportament pentru copiii săi, dar și pentru părinți, care speră să găsească în el o persoană pozitivă, de încredere și cu calități admirabile. *Dacă dorința ta este să ai succes sau să ai un efect pozitiv asupra persoanelor cu care vii în contact, ar trebui să devii o persoană cu influență. Fără influență nu există succes.* Cadrul didactic va avea succes în demersul său dacă va fi integru.

Personalitatea învățătorului este o configurație cu lumini puternice, dar și cu inerente umbre.” *Dacă încerc să folosesc strategii și tactici umane despre cum să-i determin pe alții să facă ceea ce vreau eu, să lucreze mai bine, să fie motivați, să se placă unii pe alții – în timp ce caracterul meu este fundamental pătat, este marcat de duplicitate sau nesinceritate – atunci, pe termen lung, nu pot avea nici o trecere în fața lor. Duplicitatea mea va da naștere la neîncredere și orice aș face – chiar folosind așa-numitele tehnici de bune relații inter-umane – va fi percepută ca manipulare.” [Covey, S.R., p. 30]*

Integritatea este fundamentul pe care se construiesc alte calități: respectul, demnitatea și încrederea. Oamenii care pot să își ascundă lipsa de integritate un timp vor cunoaște eșecul, iar influența temporară va dispărea. Integritatea este o chestiune personală și nu trebuie confundată cu reputația. Învățătorul poate fi pus în situația de a-și compromite caracterul integru și a-și compromite reputația, dacă, prin mijloace diferite favorizează un elev sau modifică rezultate la teste sau acordă calificative care nu corespund realității evaluate.

Încrederea este un factor deosebit de important în relațiile personale. Calitățile integrității pot fi păstrate și dezvoltate prin modelarea caracterului. Un cadru didactic care își schimbă opiniile, hotărârile și atitudinile de la o zi la alta îi va influența negativ pe elevii săi și-i va determina pe părinți să nu aibă încredere în el și chiar să-și mute copiii la

o altă clasă. Un învățător onest își respectă promisiunile. Dacă promitem elevilor că-i vom duce într-o excursie și nu facem acest lucru, riscăm să pierdem încrederea acestora.

Scopul influenței nu este manipularea, ci participarea. Elevul nu este obiect al educației, ci este subiect al propriei sale formări, este un partener autentic al învățătorului. Învățătorul creativ oferă și stimulează învățarea autoinițiată, atmosfera neautoritară, îi încurajează pe elevi să învețe suplimentar, încurajează procesele gândirii creative. Aceasta înseamnă ca el îi îndeamnă pe copii să caute noi conexiuni între date, să asocieze, să-și imagineze, să găsească soluții la probleme, să facă presupuneri nebănuite, să emită idei, să perfecționeze ideile altora și să orienteze aceste idei în direcții noi. El încurajează elevul să jongleze cu elemente ce par a nu fi corelabile, să exprime teorii care par a fi ridicole, să formuleze teorii greu de crezut, să combine materialele și noțiunile în modele noi și neașteptate. Învățătorul trebuie să permită elevilor să-și asume riscuri intelectuale, să sondeze relațiile structurale și spațiile dintre lucruri.

Abraham Lincoln spunea că: „Aproape toți oamenii pot face față potrivnicilor, dar dacă vrei cu adevărat să pui la încercare caracterul unui om, dă-i puterea”. Raportul dintre autoritate și putere este foarte special în meseria de învățător.

Gabriel Albu referindu-se la autoritatea profesorului specifică: *Autoritatea autentică – rațională și eficientă este cea care amplifică și garantează libertatea celui subordonat. Fiind un sprijin pentru autoajutorare, mijlocind procesele maturizării, are menirea de a se face, treptat de prisos, de a se autoelimina, prin echilibrarea părților.* [1, Albu, G., p. 135]. Ea are ca esențială consecința dobândirii autonomiei celor doi agenți și posibilitatea cooperării lor. O pedagogie a libertății afectează și conținutul autorității (fără de care libertatea se anulează); o instanță, o persoană, o normă, o instituție constituie o autoritate atâta vreme cât sporește și poate spori o viață, un spirit, cât oferă și poate oferi. Ca orice autoritate umană, autoritatea pedagogică este relativă, ea este condiționată de competența și bogăția sufletească a educatorului.

Învățătorul este cel care participă la formarea și încurajarea unor spirite conformiste, obediente, terne sau, dimpotrivă, a unor spirite originale, prolifiche, participative. El este cel care trebuie să ofere sprijin, prin fiecare cuvânt, gest, prin respect, prin faptul că îl consideră pe elev o personalitate unică. O simplă apreciere

verbală despre modul în care a realizat un desen, poate să însemne enorm în aprecierea imaginii de sine a copilului.

Din orice unghi am privi personalitatea învățătorului, aceasta este una deosebit de complexă, datorită rolului pe care îl deține în viața copilului și a comunității din care face parte.

În loc de concluzii, iată câteva întrebări de reflecție pentru fiecare dintre noi:

- Li tratez pe toți elevii mei ca persoane unice?
- Mă supăra neputința copilului de a face ceva?
- Mă simt bine în prezența elevilor mei?
- Îmi cer scuze când greșesc?
- Pot să râd alături de elevii mei?
- Le permit elevilor mei să facă sugestii în ceea ce privește activitățile clasei?
- Am răbdare să descopăr lumea prin ochii elevilor mei?
- Mi-e teamă de zgomot chiar și atunci când este făcut de elevi care muncesc cu efort?
- Am căutat tot ce e mai bun pentru lecția de mâine?

**prof. inv. primar Norocel Felicia,
Liceul Teoretic „Jean Bart” , Sulina**

Bibliografie

1. **Iucu, Romiță B.**, *Managementul și gestiunea clasei de elevi*, Ed. Polirom, Iași, 2006
2. **Revista: *Învățământul primar*** -Nr.1 /1991; Nr.2/1992; Nr.4/1993; Nr.3-4/1995; Nr.4/1997; Nr.1/2002; Nr.1-2\2007
3. **Salade, D.** *Educație și personalitate*, Editura Casa Cărții de știință, Cluj-Napoca, 1999
4. **Albu, G.**, *Introducere într-o pedagogie a libertății (Despre libertatea copilului și autoritatea adultului)*, Editura Polirom, Iași, 1998